

Nro. 19.

A' FELS. CSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBÖL.

Indúlt Bétsből, Pénteken Martzius 7 - ik napján
1806 - ik esztendőben..

B é c s.

Csász. Kir. Feldmarsal Lajtinánt uralkodó herczeg *Lichtenstein János*, tudniillik az, a' ki a' Polonyi békességnek tökéletességre való vitetésében egy nagy eszköz völt, azoknak a' Morva Országi jobbágyinak, a' kik az utolsó háború alatt igen sok kárt vallottak, nemcsak egy esztendőre tartozó adajokat el engedte, hanem e' mellett a' fellette meg károsítottakat mind tápláltatásokra való étellel, mind mezei munkájoknak folytatására szükséges marhával kegyessen még ajándékozta.

A' Csász. 's Apóst. Kir. ármádiánál következő változások történtek: Pensionatus F. M. Lajtinánt *Fleischer*, Generál Major Gróf *Diesbach*,

T

az első Székely Huszárok Regiménjénél vezékedett *Knesovich*, a' *Davidovich* zalog Regimentjénél szolgált B. *Bechard* és penzionatus *Link* Oberstrek meg haláloztak.

Lovasság Generálisa, és Olasz Ország volt kormányozója Gróf *Bellegarde*, a' penzióba tétetődött Cs. Kir. Fegyvertárnosker Gróf *Sztáray* helyett belső Auszriának kormányozójává tétetődött. Csász. Kir. Generál Major herczeg *Hohenlohe Bartenstein* Feldmarsal Lajtnántságra emeltetett.

Az egynéhány hetekig Horvát Országban volt Frantziák onnan egészen ki tákarodván, a' Velencei Dalmátziába mentenek által.

A' Gallitziában, nevezetesen a' Sandomiri Kerületben lévő *Monchocki* Cisterciák Mestromai igaz hazafiai szeretete által ösztönöztetvén azt végzette, hogy jó gazdálkodása által gyűjtött keresményéből, az igazgatása alatt lévő *Monchocki* Gymnasiumban nyolcz szegény szüléktől származott de jó erkölcsű ifjúság számára Convictust állitsen fel. Fel is állította, a' mellybe fel vétetendő ifjaknak szálások, sztalok, ruházatok, könyvek szolgálata, nyavalyájokban orvoságok mind ingyen fog lenni. — A' fel vétetendőek közül négyen meg szegényedett Csász. szolgálatban lévőeknek fiait, négyen pedig Galliciai születésűek fognak lenni.

Magyar Ország.

Valamint Felső és Alsó Auszriában, és ennek igen népes anyavárosában Bécsben, az időnek fellette rendeletlen járása és változásai különbölkönbféle nyavalyákat, nevezetesen idegek erőtlenségéből származott hideglelést és rothadást szült, 's e miatt a' meg holtaknak száma is nagyobb, mint szokott természetesen lenni: úgy Magyar Hazánk.

nak Dunán túl fekvő Vármegyeiben is, a' mint közönségesen tudva vagyon, több nyavalyák uralkodnak most, mint a' természet törvénye szerént folyó téli időben.

Nagy Méltóságú *Eszterházy Miklós* Eő Herczegsége Sopron Vármegyei birtokaiban számos betegek találatván, 's azoknak gyógyítatósokra azon Tek. Vármegyében lévő Orvos Doctorok és Seborvosok elégtelenek lévén, az Eő Herczegsége kivanságához képest innen Bécsből jó fizetésre egynéhány új Orvos Doctorokat küldött le a' Bécsi Collegium Medicum. Ezeknek, és a' több Vármegyéjébe találató Orvos Doctoroknak és Seborvosoknak Directorságát, ennekelőtte számos esztendőig a' Bal. Fűredi Savanyú viznél volt de két esztendőitől fogva Bécsben lakó és practisáló nagy tudományú és tapasztalású Orvos Doctor *Titt. Oesferreicher Josef* Urra bízni és küldeni méltosztatott Eő Herczegsége múlt Februarius 22 ik napján hozzá küldött levele által, melly így szól:

„A' közönségesen uralkodó idegek erőtlenségéből származott és rothasztó hideglelés, melyek sok Sopron Vármegyei helységekben lakó jobbagyaimat meg környékezték, és hová tovább mind jobban el hatalmaznak, alkalmasfágot szolgáltatattak nékem arra, hogy egynéhány Orvos Doktorokat és Seborvosokat hivattattassák olly véggel, hogy ők ezen gonoszt el hárítsák, azok ellen alkalmas eszközökkel éllyenek, és az én jobbagyaimnak segedelmekre tett intézeteimet azoknak hátrókra fordítsák.“

„De mivel mind a' Vármegye rendes Fizikusa, mind az én jószágombeli fel tisztek elégtelenek az

arra való vigyazásra, hogy mindenek az én kívánságom és tzelem szerént folytatódjanak e' avagy nem? hogy vóltaképen még tudhassák, hogy mire legyen itt 's ott szükség? mit kellyen meg jobbitani, és az emberiség javára, mitsoda hasznosabb intézeteket vólna szükséges tenni: ne sajnállyak Kigyelmed ezen hivatalt magára vállalni, és a' fent nevezett gonosz nyavalyáktól meg környékezte: ett uradalmamhoz tartozó helységeket bé járni, azokban hasznos rendeléseket tenni, azokra nézve a' Vármegye Fizikusával Doctor *Hell* urral egyetértőleg lenni, utazásából a' dolog mivóltáról engedmet tudósítani, 's annak el végzése után az egészről fundamentomos planumot terjesztetni előmbé. "

„A' Kigyelmed utazásának előmenetelesítése végett a' jelenvaló nyílt parantsolatomhoz képest minden uradalmambeli tisztek és helységi birák tartoznak egyik helységből a' másikba minden vonogatás nélkül szükséges lovakat adni, az uradalombeli tisztek pedig az uradalom ravására Kigyetmednek illendő asztalt adni. — *Költ Kis Martonban, Febr. 22-ik napján, 1806 ik esztendőben.* Horczeg Eszterházy Miklós.

N é m e t B i r o d a l o m.

*A' Hannóverai Vál. Fejedelemségbeli Minis-
ternek Gróf Müussternek Berlinből küldetett
Declarationnak további folytatása.*

Az ide zárt hirdetményt Excellentiádnak megküldeni, egyzersmind arról bizonyossá tenni szerentsém vagyok, hogy ahoz ezen biztatásnál egyebet semmit ragasztatni nem lehet, hogy a' mi legkegyelmesebb Királyunk azon tartománynak maga általma alá való vételével egyedül az északi

Ném. Országoknak bátorságban és tsendességben leendő maradását vette légyen tzelba, és semmit sem ohajt szivesebben, a' mint ezen hirdetményben is ki van fejezve, mint azt, hogy Eő Felségének ezen intézetjei valamint azon Országoknak közönségeffen, úgy különöffen a' lakosoknak is javokra szolgáljanak. — A' már eleve mag tett intézetekhez képest, semmi kétsége sem lehet arról Excellentiádnak, hogy a' még ott lévő idegen hadi seregek onnan minden továbbra való halogatás nélkül ki ne takarodjanak; nevezetessen, hogy a' még most is Hammelnben lévő Franczia hadi nép hazájába vissza ne hivattassék, következésképen, hogy által ne adja azon erősséget az Eő Kir. Felsége oda rendeltett hadi seregeinek.

„Az Eő Felsége kegyelmes parantsolatjához képest Excellentiádat arra birni is kötelesek vagyunk, hogy magát az Eő Felsége jóltévő szándékához és a' szükséges rendelkezésekhez alkalmaztassa, és azokat az intézeteket, mellyeket a' Kir. Commissarius és az ő alatta lévő hivatalbéli személyek tejendnek, maga is előmenetlesteni igyekezzen. Az Eő Kir. Felsége tzellya abba határozódik, hogy azon Vál. Fejedelemség régi alkotmánya ugyan meg maradjon; de hogy a' tisztviselekben változás tétetődjék, annál inkább, mivel a' Franczia Császárral való költsönös egyezés is azt hozzá magával, az új tisztviselek pedig egyedül az Eő Kir. Felsége Commissariusától fügjenek, magokat az ő parantsolatjához 's rendelkezésihez szabják, és semmi külföldi Kormányzékkel ne legyenek egyet értésben. *Költ Berlinben Januar. 27-ik napján, 1806-ik esztendőben, — Hardenberg.*

Az itt elő adatott hirdetményhez képest, valamint az Angliai, úgy az Orosz és Svéciai hadi seregek is mind ki takarodtak a' Hannoverai Vál. Fejedelemségből egymás után. Ellenben a' *Hammelni* erősségben lévő Francia hadi népnek vezérje Gener. *Barbon* magát azzal mentette, hogy valameddig Párisból az eránt parantsolatot nem veszen, addig azon erősséget senkinek által nem adhattya. Gróf *Schulenburg* Prusszia Generalis és a' Hannoverai Vál. Fejedelemségbe küldetett Kir. Commissarius, a' múlt Februarius 15 ik napján ment bé Hannovera városába, azon nap marfirozott oda bé *Laris* Pruss. Generalis gyalog regimentje is, és azokat a' Frantzia katonákat, a' kik a' *Hammelni* erősségből lett ki ütéseknek alkalmasokkával az ottomló ellenségtől el fogattattak, mindjárt a' következett napon szabadon botsátatta, s azon erősségbe Prusszus katonák által vissza kísérte.

A' N. Britanniai Kir. és Hannoverai Vál. Fejedelemségbeli Minister Gróf *Münster* a' Prussziai Kir. Ministeriumnak hozzá küldött irására következőképen válaszolt:

„Valamint a' közönséges tudósítások, úgy azon irás is, mellyet a' Prussziai Kir. ministerium részéről Báró *Hardenberg* Eö Excellentiája a' N. Britanniai Követel Lord *Harrowbival* közlött, Eö N. Britanniai Kir. Falségének ministeriumját azon Vál. Fejedelemségnek Prussziai Kir. hadi nép által leendő el foglaltatására nemcsak előre el készítették, hanem egyftersmind a' maga leg kegyelmesebb urának e' tárgy eránt való akaratjának tudására is alkalmasokká tették.“

„Még is mindazáltal a' Prussziai Kir. Minis-

teriumnak Jan. 27-ik napján költ irasának foglaltatján igen meg ütkezött. Noha Európának politikus fekvését azok a fontos változások, mellyek a déli Német Országban történt szerentsétlen háborút szükségesképen követték, nagyon meg változtatták; mindazáltal az Eö Pruffziai Kir. Felsége nevében néhány hólnapokkal ennekeltett ajánlásokhoz képest az ide való ministeriumnak előbbi hivataljának folytatásához újobban hozzá kellett volna kezdeni, s nem kellett volna attól tartani, hogy egy olly időpontban, mellyben az Eö N. Britanniai Kir. Felsége frigyésének a Fels. Orósz Császárnak és Eö N. Britanniai Felségének egyesült ármadiája ezen tartományban vagy on, azon hivataljától meg folytattasson; még pedig azon időben, mellyben Eö N. Britanniai és Pruffziai Kir. Felségek költsönös baratságban élnek egymással, és ezen Vál. Fejedelemségnek bátorsága olly feltételek mellett tartatódjék fenn, mint a millyenek B. *Hardenberg* Eö Excellentiájának December 22-ik napján *Lord Harrowbinek* által adódott jegyzésben bé foglaltattak.

„Minckutánna Eö N. Britanniai Felsége maga Országának Pruffziai nép által leendő el foglaltatásáról hirt vett volna, attól való nagy idegenségét nemcsak ki nyilatkoztatta, hanem egyszerűsmind a Londonban lévő Pruffziai Királyi követnek B. *Jacobinak* maga kedvetlenségét, és az eránt való bizodalmit is tudtára adatta, hogy az előbbi szükséges feltételek szerént az egész planum elközöltetödni fogna. Ezen bizodalom lelkesíti még most is az idevaló minideriumot, az Eö Pruffziai Kir. Felségének esméretes igallág szeretőségéhez bizván és támaszkodván. Hogyha mind-

azáltal a' 27-dik Decemberi irásnak foglalatajához képest a' Prussziai és Frantzia országok közt tett kötés szerént ezen Vál. Fejedelemség védelmezés és kormányozás. végett Eö Prussziai Felségének által adattatott, hogyha azon tractá-hoz képest az ide való ministerium egyedül Eö Prussziai Kir. Felségének és kormányozó Commissariusának, a' maga hivataljának folytatásában, minden külső egyetertéssel ki rekesztvén tartozik engedelmesskedni, 's arról számot adni, ennek értelme oda megyen ki, hogy a' föld örökös urának tartozó engedelmessegről egészen le kell mondani, mellynek hogyha engedelmeskednének, sem földes uroknak, sem lelki esméreteknek számot nem adhatnának elegendőképen."

„Eö Kir. Felségétől az én leg kegyelmesebb uramtól meg lévén hatalmaztatva, kénytelen vagyok Eö Kir. Felsége, mint Hannoverai Vál. Fejedelem nevében, ennél fogva minden Felséges Jussainak öszve szoritatása, 's nevezetessen az ide való ministeriummal közlött 27-ik Januariusi Prussziai Pátensnek ki hirdetése ellen közönségesen protestálni. — Egyszermindazon reménységemet sem titkolhatom el, hogy Excellentiád a' már az eránt tétetett előadási Eö Prussziai Kir. Felsége előtt eszközölni igyekezni fog; hogy ha szinte ezen tartományok el erányozott el foglaltását el távoztatni nem lehetne is; mindazáltal olly fundamentomra fogna az állitatódni, melly által az Eö N. Britanniai Felsége és Eö Braunschweig-Lüneburgi Hercegsége közt egy részről, más részről pedig az Eö Prussziai Kir. Felsége közt eddig fenn állott költsönös baratság ennekutánna is fenn fog tartatódni."

„Utollyára szükségesnek tartom azt is megjegyzeni, hogy a' jelenvaló környülállások közt elzébe sem ötlött az ide való ministeriumnak, hogy azoknak az intézeteknek, mellyek Eö Prusszai Kir. Felsége parantsolajából tétetődtek, magát ellenébe vesse. — *Költ Hannoverában Januar 30 ik napján 1806 dik esztendőben.* — Gróf Münster.

A' Hannoverai Vál. F. jedelemségbe bé marfrozott Prusszai számos hadi népnek illendő módon leendő tapláltatások végett olly intézetek tétetődtek, hogy sem abból, sem a' Prusszai Birodalomhoz tartozó Német Országai tartományokból, sem a' Felső 's Aló Saxoniai - sem a' Westfaliai Kerületekből, sem a' Hasszai Statusokból, sem pedig a' Waldecki és Fuldai herczségekből semmi életet és eleséget másuva ki hordani szabad ne legyen. A' ki ezen parantsolatot meg töri, méltóképen büntetődjön meg.

A' fent említett Hannoverai Minister Gróf Münster; a' múlt Februarius 9-ik napján utazott onnan Londonban, egy olly hirdetményt hagyván maga után, mellyben a' lakosokat az Angliai Király hivségében való állandó meg maradásra inti.

A' múlt *Februarius 23-ik napján*, a' mint a' Norimbergai tudósítások tartják, a' Berlini Kir. udvar egyetértésével, egynéhány ezer főből álló Fr hadi seregek marsirozván bé az Anspachi és Barajthi herczségekre, azokat a' Baváriai Kir. nevében el foglalták.

Generalis Bernadotte Hrdetménye

Anspachnak tiszttviselői és lakosi! A' Francia és Prusszia Országok közt kötött egyezésnek

ereje szerént, Eő Prussziai Kir. Felsőge abban meg egyezett, hogy az Ansbachi herczegség a' Fels. Baváriai Királynak által adattattatték, és ezen meg egyezéshöz képest, azon szempillantatban, mellyben Eő Prussziai Kir. Felsőge hadi népe a' Hannoverai Vál. Fejedelemséget el foglaltja, ugyan akkor a' Fr. hadi seregek az Ansbachi herczegségbe marsirozzának bé. Mivel a' Berlini Kir. udvar Hannoverát már el foglalta, én is parantolatot vettem az Ansbachi herczegségnek által vételére. Az én vezérlésemre bizatott Francia Armádia jó hadi fenyíték alatt fog lenni, és én minden katonát, a' ki azt meg rontani és a' lakosoknak tsendességeket meg háborítani mérészli, a' szoros törvények szerént keményen meg fogom büntettetni. — Ezen Orzágnak jövedelmei és költségei azoknak a' Fr. truppoknak tápláltatásokra fog fordittattatni, mellyek mind addig, míg a' szükség kívánnya, itten fognak maradni. — Rézszeréről reménylem, hogy az Ansbachi lakosok az én vezérlésem alatt lévő hadi népet illendőképen fogadja, és a' mint kell, úgy fog avval bánni.“

Olasz Ország.

A' múlt szerdán költ Bécsi udvari Diariumnak 19 ik darabjában következendő officialis, az az, hivatal szerént való tudósítás közöltetik Nápoly Ország jelenvaló állapotjáról az Olvasó Publicummal:

„Misekutánna, úgymond, a' herczeg Bonapárte Jósef kormányára bizatott Francia Armádia Albanoba (a' Római Statusnak régi városába) olly véggel állapotott volna meg, hogy az ő utánna marsirozó segítő seregeket a' többi

vel öszve kaptsolhassa, Februarius első hetében nagy sebességgel előre nyomúlt. — A' Királyné, a' Kir. herczeg asszonyok, és az egész Kir. udvar az Archimedes nevezetű fregatra, a' Király pedig és a' Szardiniai Királyné (Mária Terézia Ferdinand volt Maylandi herczeg leánya) a' Prescovia nevezetű fregatra ülven Palermóba utaztak. A' Nápolyi korona herczeg *Ferencz Januarius* Febr. 11-ik napjáig Nápoly városában maradt; de a' Francziáknak nem képzelt sebes előre való nyomulásokra nézve, a' nevezett napon ő is testvér ötsével *Károly* herczeggel Kalábriába ment, a' hol 17000 válogatott emberekből álló armádia General Gróf *Roger Dámas* vezérlése alatt a' fegyverbe öltözött számos insurgens seregekkel magát öszve kaptsolta, és *Lago Negro* mellett, egy olly tábor helyre szállott, melly mind maga a' természet, mind a' mesterség által nagyon megvan erőssítetve. A' több Nápolyi Kir. hadi seregek mind Siciiliába mentek által. A' korona herczeg Nápolyból lett el utazása előtt egy interimalis kormányt nevezett ki, melly herczeg *Canosaból*, General Lajtinánt *Naselliből*, és *Caporuota Cianiulliból* áll.

„Minskutánna a' Fr. Armádiának forposztjai. Februarius 10, és 11-ik napjain *Gaeta* mellett a' *Carigliano* folyoviz mentében néhány széllyel szort Nápolyi katona csoportokkal ústökbe kaptak, és a' Kir. ágyuzó salupok tüze által egynéhány embereik meg ölettettek volna. *Capua* város Febr. 13-ik napján magát fel adta, ez abban volt 2500 főből álló és *Principe Cattolico* vezérlésére bízott katona őrizet hadi fogságba esett — Febr. 15-ikén a' Fr. Csász. hadi seregeknek fő

hadi szállások *San-Germanóhól* Nápoly városába által tétetett, sőt már annakelőtte való nap a' Francia sereg előjáró osztálya Brigade General *Parthonneatól* vezéreltetvén azon Kir. városba bé marsirozott. — A' minden felől öfve toldott városi nép magát tsendesen viselte, és azon napnak estején Nápoly városának minden kastélyai capituláltak egymás után."

Az Olasz Országi későbbi közönséges újság levelek azt hirdetik, hogy a' Nápoly Országba bé ment Fr. hadi seregek ellen 40000 Lazaroni fogott volna fegyvert.

Nagy Britannia.

Néhai Pith Ministernek holt teste fel nyitván úgy tapasztaltatott, hogy az ő nyavalyáját az orvos Doctorok épen nem találták, és nem a' podagrica matéria hágott fel az ő belső részibe, hanem a' mája fúvódott fel, és annak substantiája gombásodott meg.

A' 8 ik Februariusi Londoni közönséges levelek azt tartják, hogy most az egész Publicumnak szemei Fox miniszterre vannak függesztve, és tudni kívánnya, minémű értelemben legyen ő a' jelenvaló körülállások közt a' Francziákkal való hadakozás eránt; ha azt tovább is folytatni akarják, egészen más principium szerént kell azt folytatni, mint folytatódott ekkorig. Néhai Pith ministernek kedves ideája a' Coalitio felette nagy summa pénziben került Angliának, és Fr. Országának meg nem aláztatására, hanem inkább felmagasztaltatására 's hatalmának öregbitésére szolgáltak. Pith nagy finansialis minifter lévén Angliának kereskedését a' leg felsőbb póltzra emelte, ellenben politicum projectumaiba loha sem bődögülhetott.